

Листівки

з

Європи

ТУРИСТИЧЕСКИЙ ОПЕРАТОР
АРТЕКС '94

Скільки треба часу, щоб добре познайомитися з людиною? А з країною? Отож. Та протягом двотижневого автобусного круїзу ми відвідали понад десяток європейських міст, і яких!

Під небом
Парижа.

Відень – Париж – Шамбор – Шенонсо – Каркасон – Фігейрас – Ллорет-де-Мар – Барселона – Монсеррат – Екс-ан-Прованс – Марсель – Канни – Мілан – Венеція! Що можна було встигнути у цій колоретній вражень, бігаючи щоразу новими вулицями, соборами і музеями? Хіба що... підписати кілька листівок додому. Та навіть і не відправити.

ПЕРША ЛИСТІВКА З ВІДНЯ, варіант класичний
Зображено: фіакар на тлі імператорської резиденції Хофбург, імператорську усипальню – собор Штефансдом, портрет імператриці Сісі.

Ні, Відень — це не для мене. Особливо вкупі з крижаним вітром, дощем і свинцевими хмарами. Таке враження, що це місто взагалі не для людей, а для імператорів. Будинки менше двохсот метрів завдовжки і будинками не вважаються, а що вже палаци!.. Чи приємно в таку погоду обійти один кілометровий «особнячок», потім другий, а на горизонті — ще три не менші? А взяти гігантські скульптурні групи, які прикрашають триумфальну арку-проїзд. У ролі переможців — не надто атлетичні герої з пихатими обличчями. Ногами і допоміжними засобами вони товчуть численних людино- і ящероподібних потвор, огидних і зубатих, що явно символізують собою ворогів імператора. Одне слово, простий смертний мусить почуватися комашиною на тлі символів могутності.

Гаразд, облишмо бульварну підкову Рингу з адміністративними будівлями й резиденціями. Звичайні двері житлового будинку. Чи це окомір у мене збився? Ні, не примарилось: масивні дверні ручки — якраз на рівні очей, розміри дверей відповідні. Утім, на звичайній висоті приліпилася маленька непомітна ручечка і отвір для ключа...

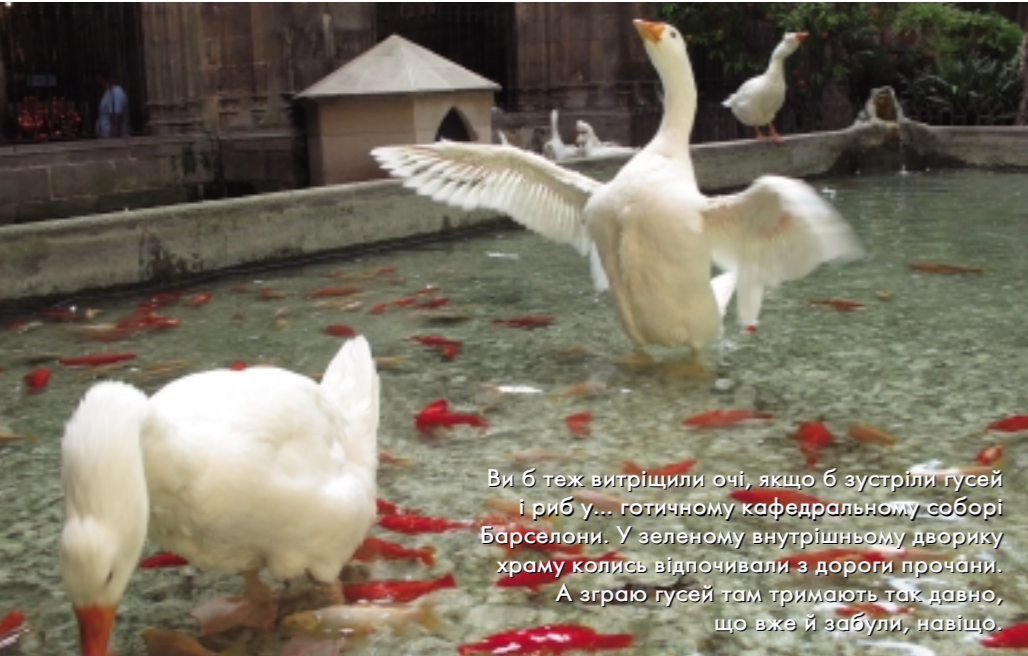
Може, це туристський стереотип, але, здається, якщо австрійцям повернути імператорів Франца-Йосипа з Єлизаветою (яку ще дивно кличуть Сісі), то їхнє щастя не мало б меж. І нашою той Євросоюз?..

Хто швидко стомлюється від кайзерівської архітектури, тому дорога на Карлсплатц. Збоку від площі — славнозвісна біло-

Шенонсо: «Замок шести жінок»
плюс ще одна.

сніжна будівля Сецесіону з визолоченим ажурним куполом із лаврового листа. Цей виставковий зал збудували для себе 1898 року «відступники»-сецесіоністи на чолі з Густавом Клімтом, що виголошували девіз: «Часові — його мистецтво, мистецтву — його свободу». Неподалік розташовані павільйони метро роботи модерніста Отто Вагнера. Свій проект міської залізниці він розглядав як цілісний художній об'єкт, де важливо все: павільйони і мости, ліхтарі й написи... Такий самий підхід зустрінемо згодом у Парижі, де входи у метро оформлені в стилі арт-нуво. ♦

Ви б теж витріщили очі, якщо б зустріли гусей і риб у... готичному кафедральному соборі Барселони. У зеленому внутрішньому дворі храму колись відпочивали з дороги прочани. А зграю гусей там тримають так давно, що вже й забули, навіщо.

ДРУГА, варіант сучасний
Зображено: химерні криволінійні будинки з різнобарвними стінами, керамічними колонами й вільно розкиданими віконцями.

Аби віденський будинок, зведений лише 1986 року, став «туристичною Меккою», збудувати його мав геній. Один із найоригінальніших художників та архітекторів світу своєю творчістю боровся проти сірості й однотипності сучасного урбанізованого світу (як я його розумію!). Він так волів свободи, що навіть ім'я вигадав собі сам: Фриденсрайх (тобто «Царство миру») Хундертвассер («Сто вод»). Зведений ним будинок «Хундертвассерхаус» вражає уяву асиметричними об'ємами, кольоровими поверхнями, схожими на клаптикову ковдру, навмисне викривленими лініями і куполками на даху. Дати розраду оку та душі — ось до чого завжди прагнув бородатий життєлюб у яскравому кашкеті. Ця споруда мала стати зразком якості й розмаїття. Архітектор втілював у ній, зокрема, свою теорію «диктатури та прав вікон»: у жодному разі не можна, щоб вікна були однакові й у ряд, особливо у лікарнях і школах — це робить їх подібними до концтаборів. У спроектованому ним «ідеальному будинку» з натуральних матеріалів на

Фантазійні корови щороку «оселяються» в іншому європейському місті. Ця, музична версія Ласуні — перед «Ла-Скала» у Мілані.

всіх плоских поверхнях росте трава й рева, кути скруглені, а кожен мешканець може розмалювати шматок стіни, до якого дотягнеться пензлем зі свого вікна. Тут люди мали б жити затишно і щасливо. Натомість мешканці «Хундертвассерхаусу» потерпають від туристів, що намагаються потрапити всередину казкової оселі. Але зась. Відвести душу вони можуть навпроти, у «Hundertwasser Village», де можна набрати повні торби тематичних книжок, сувенірів, а головне — відвідати (і використати за призначенням) неперевершений арт-туалет.

За кілька вулиць знаходиться ще одне дітище архітектора — Будинок мистецтв із постійною експозицією його картин.

ЛИСТІВКА З ПАРИЖА

Зображено: химери на вежах Нотр-Дам, набережну Сени, Ейфелеву вежу.

Якщо нанести на план міста маршрути мого пересування Парижем протягом першого дня, мали б готову ілюстрацію броунівського руху. Ну а як же — я! в Парижі! Нарешті!.. Хоча, якщо розібратися, рух нагадував спортивне орієнтування з проходженням контрольних пунктів. Пласде-ла-Конкорд? Хочу. Єлисейські поля? Триумфальна арка? Уже біжу. Вандомська площа, Ріволі, набережна Орфевр, Сіте... Швидше, швидше втілити для себе у реальність знайомі з дитинства назви!

Увечері в готелі довелося взяти голову в руки й оптимізувати маршрут, щоб ефективніше використати другий день. Допомогло! Заздалегідь з'ясувала розклад роботи музею д'Орсе. Вистоювати двогодинні черги — задоволення невелике, тому вирішила застосувати хитру хитрість і приїхати за півгодини до відкриття. Недарма. О 9.07 перший японець рішучо і непохитно став перед дверима каси. Я за ним. До 9.30 за нами зібрався чималий хвіст, а ми гордо пройшли всередину за мить після відкриття музею.

У д'Орсе не насолоджуються, у ньому розчиняються. Кількадесят залів, наповнених відомими на весь світ картинами ім-

пресіоністів. А нижче ще поверхи зі скульптурою, меблями, і ще картинами, і ще. Найбільший за розміром експонат — це... сам гігантський музей зі скляним дахом і годинниками на фасаді, влаштований у приміщенні колишнього вокзалу.

Три з половиною години промайнуло, час бігти до Сен-Жермен-де-Пре, Люксембурзького саду, Латинського кварталу і далі за планом. А увечері встигнути на прогулянку корабликом по Сені. Тут уже не до листівок...

ІЗ ШЕНОНСО

Зображено: замок-міст, під опорами якого тече річка, і круглий лабіринт живої огорожі.

І ось ми в долині Луари. На прохолодній алеї зі столітніх платанів, що веде до замку, стало зрозуміло, чого ж не вистачало у попередні дні. Тиші й пташиного співу — ось чого бракувало Відню та Парижу! Величні ліси та парк Шенонсо здатні зачарувати навіть запеклих урбаністів, а замок, під карнизми якого верескливі ластівки поприліплювали свої гнізда, справляє враження мирне й затишне. І не дивно, адже його називають ще «Замок шести жінок».

Саме представниці прекрасної статі зіграли головні ролі на історичній сцені замку. В середині XVI століття Генрих II подарував Шенонсо своїй фаворитці Діані де Пуатьє. Вона заклала прекрасний сад і побудувала міст на протилежний берег річки. Невдовзі Генрих загинув на турнірі, й господинею Франції стала Катерина Медичі. Вона одразу ж виселила Діану геть і сама оселилася в Шенонсо. Розширила парк, прикрасила його фонтанами і статуями, побудувала на мосту двоповерхову галерею. Шенонсо й надалі володіли жінки: Катеринина невістка Луїза Лоренська, що по смерті чоловіка Генріха III носила білу королівську жалобу до кінця своїх днів; ліберальна мадам Дюпен, у салоні якої побували усі знаменитості епохи; мадам Пелуз, яка доклала безліч зусиль для реставрації замку.

Із 1888 року й до сьогодні споруда належить роду Мен'є. Власники не зробили з маєтку, як ведеться у нас, дачі за двоєтровою огорожею. Той, хто не пошкодує кілька євро на вхідний квиток, зможе прогулятися алеями французького парку, поблукати у лабіринті з живоплоту і зайти всередину замку. Чого варті лише розкішно облаштовані, кожна у своєму стилі, спальні власниці замку з ренесансними меблями, голубенями, картинами таких метрів, як Рубенс!

Кохання, фаворитки, багатство приходять і відходять, а їсти хочеться завжди. Чи не найпопулярніше серед туристів приміщення замку — кухня. Начищеною міддю блищать десятки каструль, мисок, пателень, формочок для тортів і печива, умивальник і мийка. Особливо вражає спеціальна каструля з виступом для кістки на боці.

ТУРИСТИЧЕСКИЙ ОПЕРАТОР
АРТЕКС 94

(044) 253-0009 Усі тури на одному сайті
Київ, вул. Грушевського, 28/2
Львів, ДАУ М158208 від 01.12.06
www.artex.com.ua

ВІДПОЧИНОК НА МОРІ

ЄГИПЕТ, ТУРЕЧЧИНА	8-15 дн.	від 300 у.о.
БОЛГАРІЯ	8-15 дн.	від 250 євро
ЧЕХІЯ	5-8 дн.	від 535 євро
ГРЕЦІЯ (о. Крит, о. Родос)	від 8 дн.	від 540 євро
ІСПАНІЯ	8 дн.	від 649 євро
ХОРВАТІЯ	8 дн.	від 545 євро
ЧОРНОГОРІЯ	12 дн.	від 499 євро

АВТОБУСНІ ТУРИ ПО ЄВРОПІ (понад 30 програм)

Круїзи по Європі + відпочинок в Іспанії	щотижня	від 655 євро
Екскурсійні тури по Італії + відпочинок	щотижня	від 755 євро
Італія - Греція	16 дн.	775 євро
Екскурсійні тури по Великобританії	14/16/18 днів	від 699 євро
Чехія	10/11 днів	від 355 євро
Чехія - Польща	11 днів	від 355 євро
Швейцарія	16 днів	855 євро
Австрія	9 днів	від 499 євро
Німеччина - Бенілюкс	12 днів	від 595 євро
Угорщина - Італія - Австрія	14 днів	від 675 євро
Австрія - Італія	15 днів	від 795 у.о.

NEW!
КРУІЗИ (БЕЗ ВІЗ) ПО ГРЕЦЬКИХ ОСТРОВАХ І ТУРЕЧЧИНІ
Стамбул - о. Міконос - Кушадаси - о. Патмос - о. Родос - о. Крит - о. Санторині - Пірей - Стамбул

ЕКСКАРСІЙНІ АВІАТУРИ (ціни з авіаперельотом)

ІЗРАЇЛЬ	8 дн.	950 у.о.
ВЕЛИКОБРИТАНІЯ (Лондон)	8 дн.	1127 у.о.
ФРАНЦІЯ	5 дн.	від 620 євро
"Причарування Франції"	8 дн.	1280 євро
ІТАЛІЯ	8 дн.	від 730 євро
ЛАТВІЯ	4 дн.	від 480 євро

ЕКЗОТИКА
АЗІЯ, АФРИКА, ЛАТИНСЬКА АМЕРИКА

Сингапур - о. Балі	9 дн.	від 1920 у.о.
Мальдіви	8 дн.	649 у.о. + авіа
Індонезія	9 дн.	1920 у.о.

Перу, Еквадор, Бразилія, Індія...

АРТЕКС — Завжди приємна подорож!

Рекламна інформація. При замовленні уточнюється.

Кухонні столи явно використовувалися по кілька сторіч — так сточені їхні краєчки. А на системі вертелів у комині можна було зготувати цілого кабанчика-гриль...

ІЗ КАРКАССОНА

Зображено: місто-фортецю з підписаними назвами всіх 52 башт. Слово «Каркасон» надруковане готичним шрифтом.

Звичайна середньовічна фортеця, порівняно з Каркасонською — це як крамничка і гіпермаркет. Потужні подвійні мурі периметром 3 кілометри оперізують повноцінне місто з вулицями, житловими будинками, базилікою та замком. Вороги, яким удавалося подолати перший ряд стін, потрапляли до пасти: простір між мурами чудово прострілювався з башт. Колись це вводило у ступор загарбників, але на туристів усе діє навпаки. Щодня автобуси беруть цитадель в облогу, а їхні пасажири врываються крізь Нарбонські ворота на вузьенькі бруковані вулички. Каркасонці, тверезо оцінюючи чисельну перевагу чужинців, навіть і не пробують застосовувати лиття смоли, натомість мудро відволікають їхню увагу сувенірами та кав'ярнями.

Розташований на півдні Франції, неподалік від іспанського кордону,

Каркасон у давнину називали «Піренейськими воротами». Кельти, римляни, вестготи, франки, сарацини змінювали одне одного, сторіччя за сторіччям розбудовуючи фортифікації міста. Улюблена місцева легенда стосується кмітливої дружини сарацинського царя на прізвисько Дама Каркас. Під час облоги, коли всі мерли від голоду, вона десь надібрала останню свиню і нагодувала її останнім зерном по самі вуха. Марно раділа паця — за хвилину її скинули з мурів, під ноги воякам Карла Великого. Військо і король були геть деморалізовані не так видом розбеканої свині, як вмістом її черева, що свідчило про чималі запаси у фортеці. А Дама Каркас ще й дражнилася, граючи на сурмі. Тож, кажуть, нападники пішли собі ні з чим, а ім'я Дами дало назву місту.

Похмури були часи... А тепер середньовіччя в моді. Щоб уявити себе прекрасною дамою або рицарем, варто лише зайти в одну з численних каркасонських крамничок, спеціалізованих на середньовіччі. Лише європейські ціни можуть утримати від спокуси перевдягтися з ніг до голови, озброїтися, обчиплятися амулетами, прикупити дисків зі старовинною музикою, а там, може, і коня собі підібрати... І родовий замок із каталогу...

ІЗ ФІГЕЙРАСА

Зображено: екзотичну споруду театру-музею Далі з гігантськими яйцями на даху, стікаючі годинники й портрет самого Маєстро зі спрямованими у космос вусами.

Абсурдності інтер'єрів та експонатів музею Далі особливо не дивуєшся (а що дивуватися — не знали, куди йшли?). Спантеличує кожна картина та інсталяція як така — балансуванням на грані «прекрасне/потворне», що дратує і водночас приваблює. Біля деяких об'єктів виникає відчуття, ніби Маєстро глузує з глядачів: я вам кидаю абстракцію, а ви робіть розумні обличчя, обговорюйте її глибинний зміст. Кожен відвідувач музею шукає для себе відповідь на запитання: чи був Далі генієм, чи просто спекулював на епітатності своїх творів. Особисто я істину для себе відкрила. Був генієм, був. Бо людина, що ТАК володіє техніками живопису і графіки, як Далі, може дозволити собі бавитися з простором і кольором на власний розсуд. І ще. Навіть якщо зібрати разом сто, двісті художників-абстракціоністів, вони й колективними зусиллями не «переграють» Далі. Тільки геній міг принести у світ такий довершений феномен достовірної фантазмагорії. Втім, не думаю, що Далі був позбавлений почуття гумору і відмовляв собі у задоволенні підкинути шанувальникам мистецтва провокацію-другу. ♣

Paris

ЛИСТІВКА З ПОРАДАМИ

Обираючи автобусний тур, ви робите вибір (і правильний) на користь насиченості та економічності подорожі, свідомо погоджуючись на деякі труднощі. Але й їх можна мінімізувати.

Не забудьте взяти в салон автобуса П-подібну подушечку-підголовник і маленький плед. У нічних переїздах ви сповна відчуете неоціненність цих предметів.

Неодмінно прихопіть сухайки, що не псується (сир, печиво, чорний хліб, сирокопчену ковбасу у вакуумі, сухофрукти, «Мівіну» і, зрештою, концептуальне САЛО). Навіть якщо збираєтеся харчуватись виключно по ресторанах, у дорозі не завжди на це є час. А кип'ятильник, чашка і чай зроблять ваші вечори у готелях затишнішими, повірте.

Поміркуйте, що може знадобитись протягом дня, і не пакуйте це у валізу, яку ставите в багажник.

Уважно поставтеся до аптечки. Ліпше прихопити зайві ліки (кожен знає свої), бо у Європі вам ніхто їх не продасть без рецепту.

Не складуйте усі яйця в один кошик — тримайте частину грошей при собі, а частину, наприклад, у валізі.

Завжди майте при собі паспорт або хоч ксерокопію, медстраховку, мобільку, номер телефону гідів і офісу турфірми.

Розшукуйте в Інтернеті цікаву інформацію, відгуки туристів за пунктами маршруту і неодмінно — плани міст. Це щоб у години вільного часу в незнайомому місті не метушитися безладно, а відразу прямувати до потрібних об'єктів.

Одяг, у якому шкода сідати на газон у Парижі та взуття на шпильках, які встрягають у бруковку, сміливо лишайте вдома. Беремо про запас капці, в яких гарантовано не «вб'ємо» ноги. Не забуваємо про куртку-вітрівку і щось на голову вона (голова) нам іще згодиться!

Нехай собі чоловіки думають, що взяли бика за роги. Тим часом ситуацію під контролем тримаємо ми.

Фігейрас — рідне містечко Сальвадора Далі, яке він покинув для навчання у молоді роки. 1948 року зрілий Далі повернувся, а в 1974-му вклав усі свої кошти у театр-музей, наповнивши його картинами та об'єктами. Ліпше побачити все на власні очі: таксі із загадковим пасажиром і вічно запітнілими вікнами, химерні інсталяції з манекенами, живопис і графіка, прикраси за ескізами маестро, стереоскопічні об'єкти, божевільні інтер'єри та меблі. Чого лише варта кімната, яка при погляді крізь спеціальну лінзу перетворюється на обличчя з диваном-губами і гардинами-волоссям...

ІЗ ЛЛОРЕТ-ДЕ-МАР

Зображено: церкву, декоровану кольоровою керамікою, набережну з пальмами, пляж.

На в'їзді в Ллорет стоїть повчальний плакат із написом «Каталонія — не Іспанія». Ну просто як назва «нетленки» Леоніда Даниловича: «Україна — не Росія». Ситуація нам знайома. Каталонці вважають себе окремою нацією і як можуть відстоюють свою культуру. Каталонська мова дедалі більше повертається у вжиток на території провінції, до якої належать і курортне узбережжя Коста-Брава, і відомий нам Фігейрас, і столиця краю — Барселона. На власні очі не бачила, але десь у Ллореті стоїть пам'ятник, що зображує каталонський танець сардана. За суворих часів генерала Франко цей вид народної творчості став красномовним символом національної самосвідомості, яку словами виражати було небезпечно. Виконавці танцю стають у коло, беруться за руки і в особливому ритмі чергують короткі та довгі кроки під акомпанемент духових інструментів і барабана.

Ллорет-де-Мар — один із популярних курортів на Коста-Брава, але мене наразі цікавить не так пляж, як пряме автобусне сполучення з Барселонаю (до неї менше сотні кілометрів). Від готелю до автостанції десять хвилин пішки, і за годину з хвостиком уже виходиш біля самісінької площі Каталонії.

ІЗ БАРСЕЛОНИ

Зображено: собор Саграда Фамілія, ящірку — символ парку «Гуель» та всієї творчості Гауді, променада Ла-Рамбла із пташиним ринком.

Архітектура Барселони буйна та екзотична, як тропічний ліс. Дала себе знати гаряча іспанська кров, сплавивши актуальний у світі на межі XIX–XX століть модерн із власними національними традиціями. На виході отримали шалений, як іспанське сонце, каталонський модерн. У Барселоні його стільки, що перестаєш дивуватися — будинки хизуються одне перед одним нестримними формами й барвами.

Усім відоме ім'я Антоніо Гауді. Навіть моральна готовність до зустрічі з фантастичним світом його витворів не допомогла уникнути культурного шоку. Потрапивши всередину «Будинку Баттло», зрозуміла: Гауді — це не архітектурний стиль. Це космос, аналогів якого не існує. Як удалося земній людині відокремитися від споконвічних канонів і буквально зіткати будівлі зі світла, повітря й форм матінки Природи? Хто б іще додумався проектувати параболічні склепіння, використовуючи у попередніх розрахунках навантажень підвішені до стелі мотузки із причепленими до них торбинками певної ваги? Такі моделі ми побачили в музеї на горішньому поверсі іншого будинку Гауді — Ла-Педрера («Каменоломня»). На даху можна прогулятися між химерними коминами, вкритими мозаїкою з битих кахлів. Звідти добре видно центр міста, зокрема й променада Ла-Рамбла. Той веде від площі Каталонії до ніг Христофора Колумба, що з висоти свого 60-метрового постаменту оглядає барселонський Порто-Велло — Старий порт. На Рамблї, як у Греції, є все: пташиний і квітковий ринок, люди-інсталяції, сувеніри, кав'ярні й художники, що за п'ять хвилин намалюють портрет вашої шановної персони.

Увечері ж найліпше піти на прогулянку вулицями Готичного кварталу, де крають серце ліричні мелодії місцевих гітаристів.

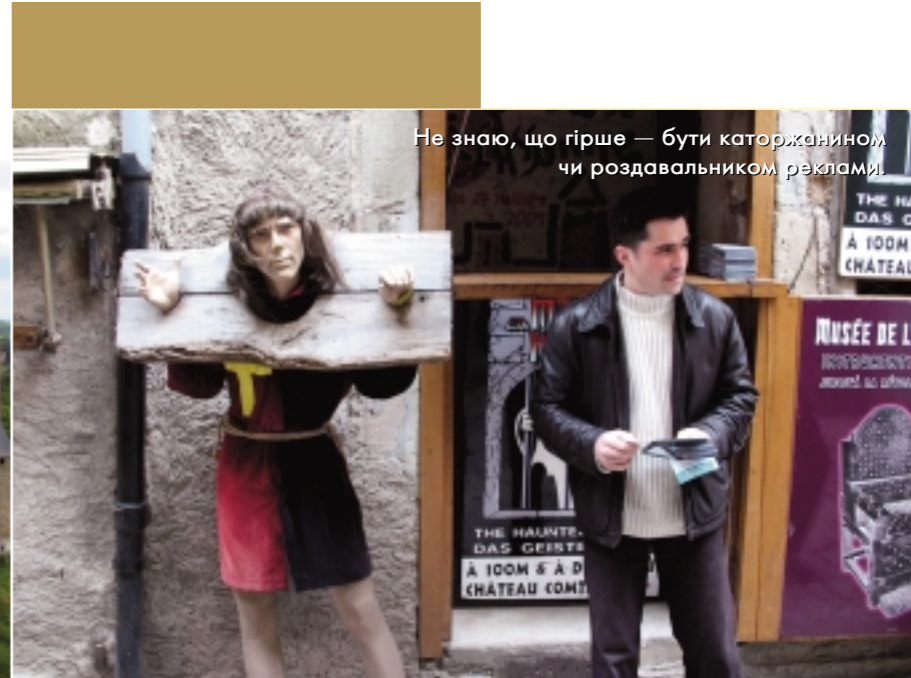
З ЕКС-АН-ПРОВАНСУ

Зображено: двох вусатих вуйків, що пускають із рота струмені води, міську ратушу з годинником і пам'ятник Сезанну.

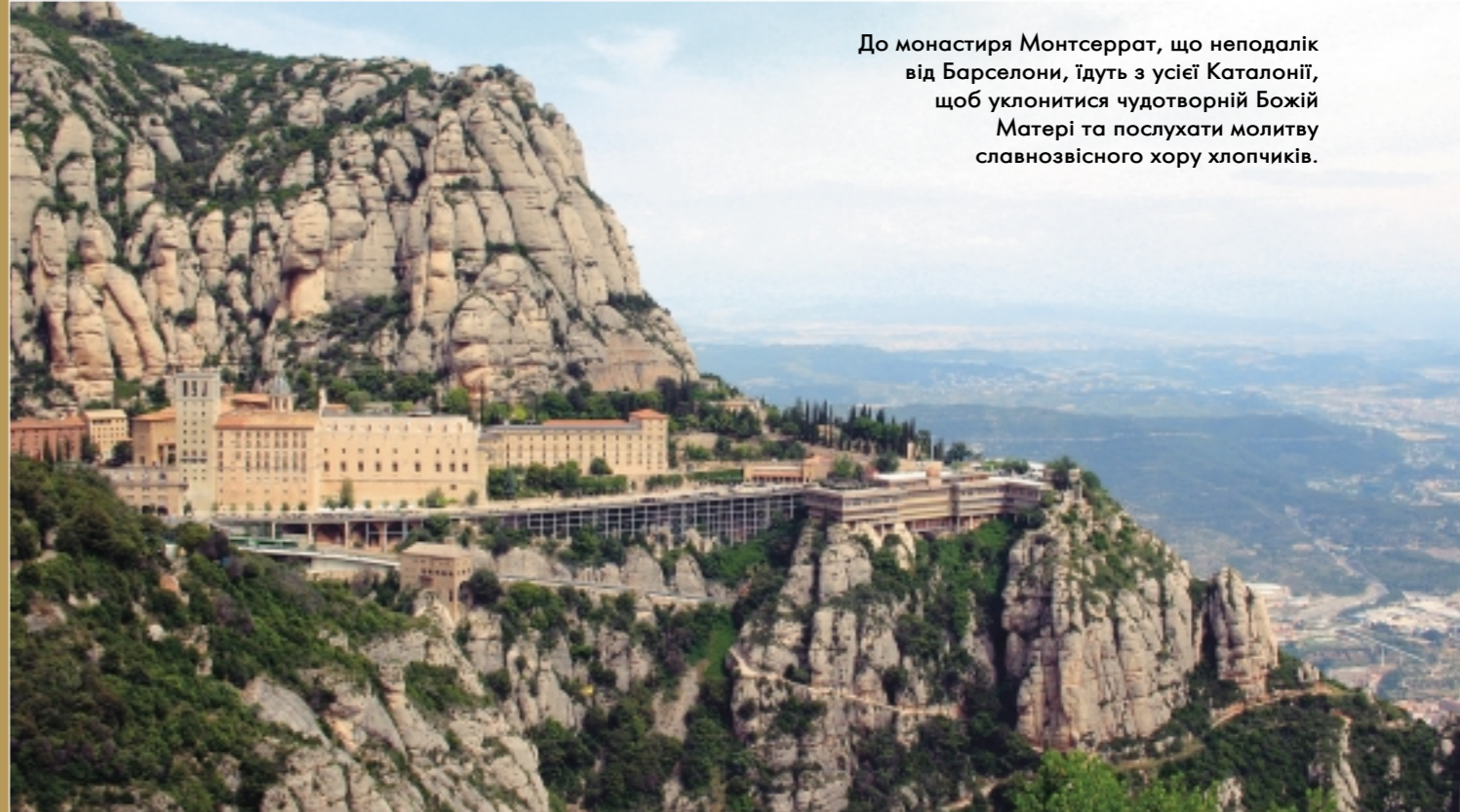
Надвечір'я. Теплий літній дощик. Три з половиною години прогулянки мокрим від дощу й фонтанів Ексом підкорили моє серце безповоротно. А які назви у крамничок та вуличок — просто музика, коли вимовляєш французькою! А в перекладі: вулиця Чорного Мула, вулиця

У кадр не помістилося ще 47 башт Каркасона.

Не знаю, що гірше — бути каторжанином чи роздавальником реклами.

До монастиря Монсеррат, що неподалік від Барселони, їдуть з усієї Каталонії, щоб уклонитися чудотворній Божій Матері та послухати молитву славновісного хору хлопчиків.

Арт-модерн-туалет у Відні.

Відень, «Кунстхаус».

Срібного Фонтана, сувенірні крамнички «Кіт-мрійник», «Життя таке прекрасне» і «Напад шаленства». Криві будиночки й вузькі покручені вулички часом нагадують львівські, але площі з готичним соборами, палацами та віковими платанами суто французькі. Міські ландшафти XIX століття увічнені на картинах Поля Сезанна, тутешнього уродженця.

Місто на 30 кілометрів віддалене від Середземного моря й від портового пролетарського Марселя. Заснували Екс ще римляни 120 року до нашої ери на місці термальних джерел. Із XII сторіччя він став провансальською столицею, поступившись Марселю лише на початку століття XX. Проте лавандовий аромат Провансу лишився тут, де традиційно оселявся самісінський цвіт буржуазії. Жодних чужинців і люмпенів. Це відчутно і зараз — із того, як спокійно в містечку увечері. Все затихає, і лише в кав'ярнях обговорюють події дня.

ІЗ МІЛАНА

Зображено: славний Собор з висоти пташиного польоту, сцену «Ласкала» й емблему футбольного клубу.

Як усе-таки відрізняються італійські собори від суворих готичних монстрів Франції та Німеччини! Жодних похмурих кольорів — у серці Мілана вгору здіймаються сотні шпилів тепло-білого Дуомо. Всередині теж інакше. Здавалося б, архітектура, вітражі й склепіння подібні до того ж Нотр-Дам-де-Парі, але наповнений світлом і повітрям міланський собор викликає радше не страх перед Богом, а любов до нього й до життя.

Аби побіжно оглянути оздоби собору, ступаючи чудовою мозаїчною підлогою, мені знадобилося чимало часу. Опісля інтуїція поманила гвинтовими сходами нагору, на дах. А там роздавали щастя... Тобто кожен міг сам отримати для себе шматочок. Притулившись щокою до нагрітого італійським сонцем білого каменю. Або посидівши посеред даху і примруживши очі. Або подивившись на міланські вулички та площі крізь мереживо шпилів...

Скажіть, чому навіть високо над землею, навіть на тильному боці якоїсь другорядної галереї на кожній кам'яній квіточці ретельно вирізьблені всі до останньої про-

жилки? Їх же все одно не видно з жодної точки! А тому, що давні майстри працювали не перед начальством, а перед Богом. І додати тут нічого.

ІЗ ВЕНЕЦІЇ

Зображено: площу Сан-Марко, окуповану нахабними голубами; гондоли, окуповані японськими туристами; сувенірні вітрини, окуповані зловісними масками.

Дванадцять років, що минули з перших відвідин міста-казки, перетворили спогади про нього на щось примарно-забуте. Цього разу нас доправив до Сан-Марко маленький катер: бризки і запахи солоної води допомогли одразу ж поринути у вир Венеції. У нас були аж дев'ять (або лише дев'ять?) годин, аби власними ногами переміряти довжину її вуличок, провулків і містків. Уже за кілька хвилин блукань кам'яно-водним лабіринтом план міста відправився у рюкзак — навіщо знати, де ти? Венеція сама дасть зрозуміти, куди йти, ніжно направляючи тебе на шлях руками-каналами. Подалі від туристів, від сувенірної оргії Ріалто, від ресторанів і готелів. Наче вогники святого Ельма, ваблять йти далі й далі: мокра білизна на мотузках між вікнами, кольорові фасади, леви над пор-

талами, дверні ручки у вигляді жіночих фігурок, Мадонни у нішах будинків, ліхтарі й різьблені віконниці.

А під вечір час дати спокій змученим ногам, всістися на каналі й, з насолодою бовкаючи ними у воді, спостерігати у реальному часі виставу: на першому плані проходить гондола за гондолою, красиві гондольєри елегантно балансують і стернують веслом, скеровуючи свої човни під Понте Веккіо, Місток Зітхань, а роль велетенської декорації відіграє сам Палац дожів.

Телефонний дзвінок ІЗ ЧОПА:

«Зранку зустрічайте з потяга!»

Від автобусних круїзів Європою не варто очікувати неквапливого споглядання й детального дослідження країни, її пам'яток, звичаїв та, нарешті, людей. Це радше подорож-огляд, подорож-знайомство. Не менш від того, навіть кількох годин самостійної прогулянки містом досить, щоб у режимі першого погляду відчутти: «моє — не моє». А сотні яскравих моментів мандрівки закарбовуються в пам'яті надійніше, ніж кадри на вашому цифровику. ■

Олена КРУШИНСЬКА
Фото автора

Авто Паризької Богоматері.

